

Amerika ne prizna Mandžurije—Uspeh 'mokrkih' v kongresu

AMERIŠKI DRŽAVNI DEPARTMENT IGNORIRA BRZO JAVKO, POSLANO MU OD MANDŽURSKEGA ZUN. MINISTRA, V KATERI SE PROSI AMERIKA, DA PRIZNA NOVO DRŽAVO. — SOVJETI UTEGNEJO PRIZNATI NOVO VLADO.

Washington, D. C. — V kolikor se Amerike tiče, samostojna Mandžurija ne obstoja nikjer na svetu in nima nikakega svojega lastnega vladarja, ali svojega lastnega zunanje ministra, ki bi bil upravičen uradno občeovati z vladami drugih držav. Za Ameriko je kitajska provinca Mandžurija še vedno del kitajske republike, ne glede na to, da so Japonci zasedli in napravili iz nje "neodvisno državo".

To svoje stališče je pokazal ameriški državni department in njega tajnik Stimson pretekli tork. Ta dan je prejel državni tajnik iz mesta Čangčun, Mandžurija, brzojav, obsegajoč 590 besed, podpisano od nekoga Hsien Cieh-si, ki samega sebe naziva zunanji ministrom Mandžurije; v tem brzojavu se prosi ameriška vlada, naj prizna novostanovljeni "narod". A ta ameriška vlada zna včasih biti tudi previdna. In v tem slučaju je tako previdna, da ne bo le odklonila priznanja samostojne Mandžurije, marveč celo, da sploh ne potrjuje prejem brzojava. Stališče vlade je namreč sledeče: Ker je vojna proglašena za nezakonit čin, se tudi rezultat vojne ne more priznati. Iz tega sledi, da Japonska nima pravice odločati o upravi v ozemlju, katerega si je z orožjem pridobila, in torej tudi nikjer ne obstoja samostojna Mandžurija. Ako torej ni te države, tudi ni njenega zun. ministra. In torej ni nikogar, ki bi bil poslal Ameriki omenjeno brzojavko; iz tega sledi, da Amerika brzojavke ni prejela.

Nasprotno pa se pričakuje, da bo novo državo priznala sovjetska vlada. Poročila namreč govore, da bodo sovjeti sprejeli za direktorje kitajske vzhodne železnice tiste moške, ki jih bo imenoval novi mandžurski diktator Pu-ji, in ne tiste, ki bodo imenovani od kitajske vlade v Nankingu. S tem se indirektno pokaže, da sovjeti ne smatrajo več, da bi bila Kitajska lastnica Mandžurije. Kakor znano, teče kitajska vzhodna železnica po mandžurskem ozemlju, in v njej so prej imeli interese Kitajci in Rusi ter je bilo polovico uradnikov pri železnici Rusov in druga polovica Kitajcev.

USTRELIL MATER IN SEBE
Kankakee, Ill. — Ugleden uslužbenec neke tukajšnje tvrdke, S. M. Hawks, je pretekli ponedeljek ustrelil svojo 86letno mater, ki je stanovala v tukajšnjem državnem azilu, in nato samega sebe. Kakor je pred smrtjo izpovedala mati, jo je sin večkrat nagovarjal, naj bi skupaj izvršila samomor. Mati k temu ni privolila in tako je prišel sin v ponedeljek k njej in izvršil usoden čin.

OBE STRANKI ZMAGALI

Glasovanje o prohibiciji izkazalo, da je v zbornici 227 suhačev in 187 "mokrkih". — Napredek nasprotnikov suhačev.

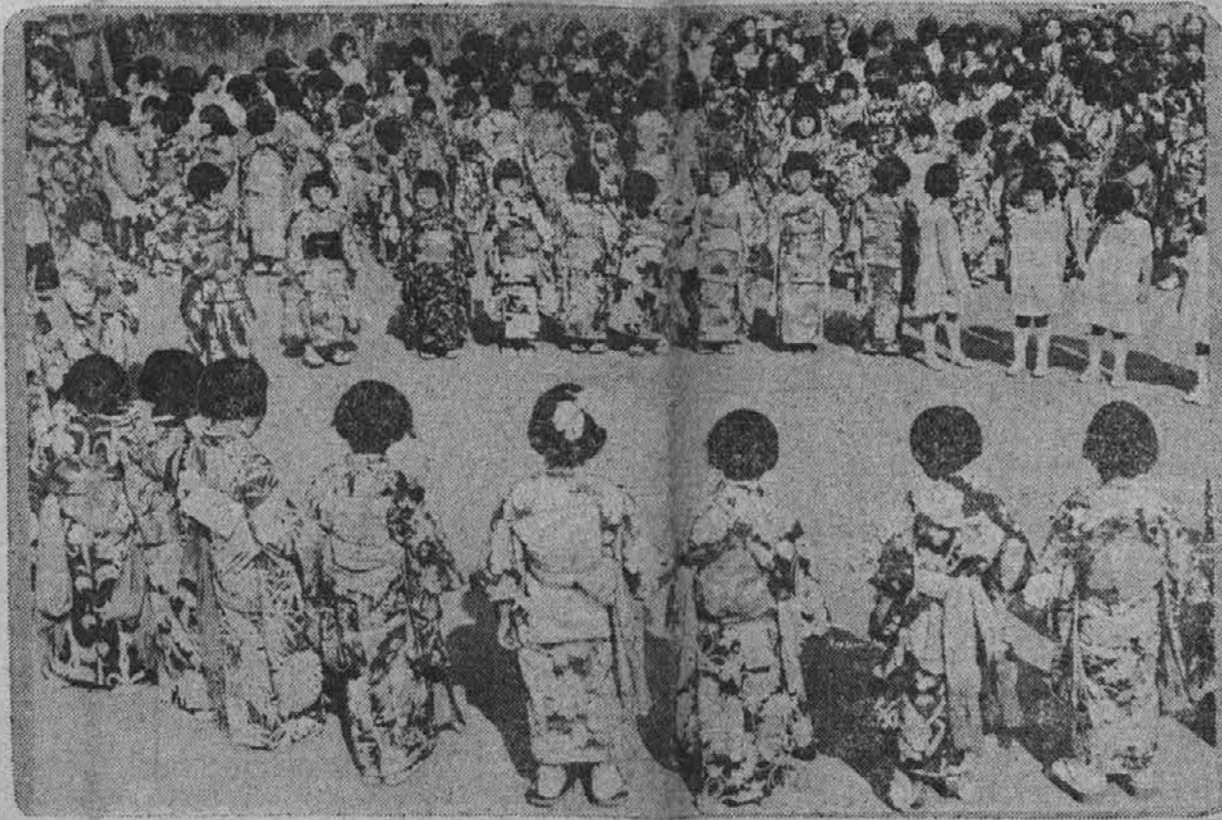
Washington, D. C. — V ponedeljek se je vršilo v poslanski zbornici eno takih glasovanj, o katerih obe stranki trdite, da ste zmagale. Vršilo se je glasovanje glede tega, ali naj se vprašanje 18. amendinga predloži celokupnemu kongresu, ali naj še ostane pod kontrolo pravniskega odbora. Ako bi bilo predloženo kongresu, bi šlo za to, da se glasuje za dodatek 18. amendingu, po katerem bi se dalo posameznim državam dovoljenje, da one same regulirajo pijačo. Glasovanje pa za "mokrke" ni ugodno izpadlo. Za prohibicijo je namreč glasovalo 227 poslancev, proti njej pa 187. Glede tega števila glasov so suhači odnesli očitno zmago, kar je nepobitno.

Na drugi strani pa pomenja to glasovanje tudi zmago "mokrkih", ne sicer trenutno, marveč, ako se zadeva vzame s širšega stališča. Prvič je že v tem velika pridobitev nasprotnikov prohibicije, ker so dosleгли, da se je to glasovanje sploh vršilo; brezuspešno so se namreč zanj trudili že, odkar je prohibicija v veljavi. Šele zdaj, pretekli teden, se jim je posrečilo, da so zbrali 145 glasov, s katerimi so prisilili, da je prišla zadeva pred zbornico. Druga dobra stran tega glasovanja je pa ta, ker se je pokazalo, koliko so mokri pridobili tekom kratkih dveh let. V letu 1930 so imeli v zbornici samo 80 glasov, zdaj je to število naraslo na 187. Upravičeno zato lahko nasprotniki prohibicije trdijo, da ni potrebnega nič drugega več kakor samo še ene volitve, in kongres bo postal v pretežni večini "moker".

SMRT DVEH SLOVENK

Chicago, Ill. — Pretekli tork je smrt ugrabila iz naše naselbine kar dve življenji. Prva je komaj 19letna Miss Louise Piber, ki je umrla v okrajni bolnici po dolgotrajni boleznici. Truplo pokojne leži na domu 2313 So. Lincoln Street, od kder bo pogreb, ki ga ima v oskrbi Glavach & Co., v petek zjutraj s sv. mašo ob 10. uri v cerkvi sv. Stefana. — Druga rojakinja, ki je isti dan izdihnila, pa je bila Mrs. Mary Korun, katera se je smrtno ponesrečila. Nje pogreb bo v soboto zjutraj pod oskrbo pogrebnega zavoda L. Zefran. — Obema pokojnima večni pokoj, preostalom iskreno sožalje.

JAPONSKE PROSLAVE V AMERIKI

V Ameriki rojeni otroci japonskega pokolenja, ki pohajajo v šolo v San Pedro, Cal., praznujejo neki starodavni japonski verski praznik. Ob tej priliki so se tudi oblekli v japonsko narodno nošo, ki so jim jo najbrž posodili njih očetje in matere.

DRUGI BOGA-TAŠ SE KONČAL

Ustanovitelj Eastman Kodak Company se ustrelil.

Rochester, N. Y. — Komaj dva dni pozneje, ko si je švedski denarni magnat Krueger v Parizu s strelom končal življenje, je sledil njegovemu zgledu drugi mož, ki je bila enako znana osebnost v svetovnih finančnih krogih, namreč Geo. Eastman, ki si je v ponedeljek popoldne v svojem domu v tem mestu pognal krogljo v srce. Mož je bil star 77 let in je bil v svojem življenju nad vse uspešen in delaven. Že od mladega se je bavil s fotografiranjem in njegovo delo so sedanjne izboljšane takozvane "kodak" kamere, izdelovane od njegove družbe Eastman Kodak Co. — Poleg mrtvega moža so našli pismo s par besedami: "Moje delo je končano. Čemu bi čakal?"

NIKAKE POMOŠTIVTE ZA MORILCA

Charleston, W. Va. — Harry F. Powers, ki je bil pred par meseci obsojen na smrt, ker je umoril dve ženski, s katerimi se je seznanil potom pošte, je že dvakrat napravil priziv na državno vrhovno sodišče za ponovno obravnavo, a obakrat je bil odklonjen; tako je določeno, da bo storil morilec smrt na vešalih ta petek, 18. marca.

NENAVADEN VZROK SMRTI

Boston, Mass. — Policijski narednik J. P. Wolfe je opravil dolga leta policijsko službo in med tem časom ga je nekoč ugriznil neki pijanec. Danes ga je obgrizel neki pes in vanj je zasadila svoje zobe tudi neka mačka. Vse to mu ni nič škodilo. Nedavno pa je mož umrl, in sicer vsled rane, ki je ugriznil samega sebe za jezik in se mu je rana zastrupila.

KRIŽEM SVETA BEG RUSOV IZ DEŽELE

Friedrichshafen, Nemčija. — Zrakoplov Graf Zeppelin bo 21. marca zopet podvezel polet proti južni Ameriki, in sicer v Brazilijo. V tork je imel zrakoplov svoj prvi požikni polet, odkar je čez zimo miroval.

Hollywood, Calif. — Oblasti so odkrile celo zaroto, ki je bila naperjena proti znamenitejšim filmskim osebnostim, od katerih se je izsiljeval denar pod smrtno grožnjo. Zarotnikov še niso izsledili.

Omaha, Nebr. — Nenavaden čut poštenosti in ponosa je pokazal neki brezposelni delavec, P. Ratigan. Našel je draguljev v vrednosti \$1000, jih vrnil lastniku, a odklonil nagrado \$200, ki mu je bila ponudena.

Sidney, Avstralija. — Policija je postavila močno stražo okrog hiše min. predsednika Langa iz New South Wales, ko se je izvedelo, da ga nameravajo njegovi nasprotniki ugrabiti.

ODPUŠČENI USLUŽBENCI NAVALILI NA URAD

Chicago, Ill. — V četrtek preteklega tedna je tukajšnji odbor odpuščal okrog 800 uslužbencev. Okrajna blagajna je prazna in tako tudi niso dobili odpuščeni svoje plače, katero jim dolguje okraj za zadnje tri mesece. Vse dni po odpuščanju je nato ta množica oblegala urad, dokler se ni pretekli ponedeljek našel voditelj, ki jih je peljal v poslopje, v dvorano, kjer se je imela ravno pričeti seja okrajnih komisarjev. Gospodje so bili precej preplašeni, ko so zagledali to grozečo množico pred seboj, a voditelj jih je potolažil, da ne nameravajo nikakih nasilnosti, marveč zahtevajo samo svoje pravice in svoj denar. Ko se jim je obljubilo, da bodo dobili zaostalo plačo še tekom tega tedna, so mirno odkorakali iz poslopja in se razšli.

BANDIT JE DOSEGEL SVOJE

Chicago, Ill. — Pred blagajničarko Lido gledišča na 618 So. 5th Ave., Maywood, je v ponedeljek zvečer stopil neki možki in z orožjem v roki zahteval denar. Neustrašena deklica ga je z raznimi besedami toliko časa zadrževala, da je mimo prišel neki drugi gledališki uslužbenec. In proti njemu je zdaj bandit nameril orožje. Ta čas je blagajničarka porabila in dala znamenje za alarm. Zvonček pa k nesreči ni deloval, in tako je končno dobil bandit svojih \$400, s katerimi je zbežal.

SIRITE AMER. SLOVENC!

Iz Jugoslavije.

DVA MESECA HODIL ZA KRUHOM — TEŽAVE KOMAJ 14-LETNEGA MLADENIČA. — TO IN ONO Z DOLENJSKEGA. — SMRTNA KOSA. — RAZNE NESREČE IN ZANIMIVEJŠE VESTI IZ DOMOVINE.

Teško je življenje Čufar iz Podlonka pri Selcih. Iz domovine poročajo o donu Gorenjskem. Poškodovan se godku, ki se je pred kratkim je na obrazu.

Dogodek nam jasno kaže, kake težave prenese človek, samo da bi do bil kje kaj zaslužka. — Ko je dežurni policijski uradnik v Sarajevu po prebiti noči v službi dremal za mizo, so se odprla vrata urada in notri je stopil bolj slabo kakor dobro oblečen deček, tresoč se od mraza in morda od glada. Ko ga policijski uradnik vpraša, kaj želi, je deček odgovoril, da želi, da ga pošljejo domov, ker nima denarja. Deček je pripovedoval, da je 14letni Dragobregant, sin Valentina Breganta iz Tezna pri Mariboru, ki se je pred dvema mesecema podal v Dubrovnik z namenom, da si poišče kako delo. Namera se mu ni posrečila, zato je sklenil, da se vrne domov. Ker ni imel denarja, je se podal na dolgo pot peš. Preživljal se je do sedaj vso pot, od Dubrovnika do Sarajeva, od milošćine. Sedaj je izprevidel, da je taka pot prehudaj, zlasti v sedanjem zimskem času in je zato prišel prosit na policijo, da ga odpravijo domov. Med pripovedovanjem je prišel na policijo sarajevski mizar Iv. Hordi, ki je poslušal dečkovo pripovedovanje o njegovih težavah in se izrazil, da je pripravljen sprejeti mladega potnika v svojo delavnico, kjer se lahko izuči mizarstva. Fant se je razveselil, da je na tako čuden način prišel vendar do strehe in kruha in je z veseljem sprejel ponudbo.

Razne nesreče in nezgode
Posestnico Rozo Zupancičevovo iz Gradca pri Litiji je nek kolesar nevarno povožil. — Mesarskemu pomočniku Ivanu Čuku iz Kamnika je pri klanju spodletel nož in se je nevarno zabodel v levo roko. — Martin Smerkolj, mesarski pomočnik iz Domžal je klat svinjo, ki ga je nevarno ugriznila v roko.

Lepa starost
V Krškem ob Savi v koči pod Goro živi s svojo edino hčerko 91letna stara ženica Alojzija Amšek, ki je, kakor poročajo, že nad 20 let popolnoma slepa. Drugače pa je še vsa čvrsta in zdrava.

Promocija
Za doktorico zdravilstva je na univerzi v Gradcu promoviral Stefka Divjakova iz Ljubljane.

Nesreča železničarja
Huda nesreča je doletela železničarja Antona Blatnika iz Maribora na postaji Dravograd. Pri premikanju železniških voz je padel pod vagon, ki mu je zmečkal desno nogo.

Z lestve je padel
78letni poljski delavec Ivan Grmave iz Rante pri Mariboru je nesrečno padel z visoke lestve in se tako nevarno poobil, da so ga morali spraviti v bolnico.

Smučanje
Alojzija Jakopin, 20letna posestnikova hči iz Ribnice, se je pri smučanju hudo poškodovala. Enako se je pri smučanju ponesrečil 6letni posestnikov sin Anton Hiti iz Metulj pri Blokah.

Hrana namesto plače
Skoro v vseh občinah mostarskega okraja v Hercegovini so pričeli z gradnjo cest. Namesto plače dobivajo delavci po 8 do 9 kg različnih živil. S tem je siromašnemu prebivalstvu veliko pomagano.

Smrtna kosa
V Mariboru je umrla Julijana Serban, vdova po davčnem upravitelju, stara 82 let. — V Ljubljani je umrla Ivana Šuštarjeva, stara 64 let. — V Zimercu je umrl Fran Pirc, lesni trgovec. — V Ljubljani je umrl Gregor Ocvirk, nadsprevodnik. — V Brežicah je umrl Anton Škrjanc, trgovec s sadjem.

Nezgoda
Pri smučanju se je nevarno ponesrečil 22 letni Anton Zadet je bil v tilnik.

AMERIKANSKI SLOVENE

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.

Established 1891. Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published By: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Subscription table with rates for one year, half a year, and three months for various regions like Chicago, Canada, and Europe.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.

POZOR. — Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedar imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagata listu.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Vprašanje mornarice v senatu

Vojna nevarnost na Daljnem vzhodu in pa upravičeni strah, da ženevska razoroževalna konferenca ne bo imela nikakih posebnih uspehov, sta spravila vprašanje glede naše mornarice zopet na površje.

Dejstvo je, da je ameriška mornarica znatno slabjša, kakor bi smela biti na podlagi londonskih dogovorov. Na odgovornih mestih naše dežele so se udali neki brezskrbnosti.

Tu je naenkrat zaplapolal plamen vojne na Vzhodu. — Amerika je bila nekaj časa v strahu radi negotovosti, da bo morala morda poslati večje brodogojne v kitajsko vodovje, da brani tam svoje pravice z orožjem.

Kot Amerikanci moramo korak zveznega senata pozdraviti, da je prišel zopet z vprašanjem naše mornarice na dan. Amerika potrebuje radi svojih odprtih morskih mej močno mornarico v svojo lastno obrambo.

jo avtoriteto, silijo torej tudi pesimista k temu, da sprejme razoroževalne razprave kot dano dejstvo. Brezskrbnost, s katero so naši vladni možje dosedaj zanemarjali mornariško vprašanje, je vedla naše delegate k ženevskim razpravam s praznimi rokami.

JUGOSLOVANI V CHICAGO

Jugoslovani v Chicagu in okolici bodo obhajali 200letnico rojstva George Washingtona na belo nedeljo, to je 3. aprila t. l. v 131st Inf. Regt. Armory, 16. cesta in Michigan Ave.

Ob priliki 200letnice rojstva graditelja Zdr. držav George Washingtona se nam nudi priložnost, da pokažemo javnosti, da Jugoslovani tudi znamo ceniti delo prvega boritelja.

Proslavo prireja JCO. in JŽ. (Jugoslav. centralna organizacija in Jugoslov. Zena), ki sta popolnoma nepristranski organizaciji.

Natančen program proslave bo priobčen pozneje. Za publ. odbor: Rudolph Komater. Willard, Wis.

v Girardu, da je, namreč v filmu, že dosti cerkva. O zadevi cerkva, kapelic in križev v filmu, ki povzročajo nekaterim zapeljanim siromakom krče v želodecu, odgovorjam tudi jaz.

Slike, ki se kažejo po naselbinah, vzbujajo veliko zanimanja. Slišijo se take in drugačne opazke. Mamicice mi pripovedujejo in starejši ljudje, kako jih njihovi otroci z zanimanjem povprašujejo o pokrajinah, ki so jih videli na slikah.

Oglejmo si sedaj tega junaka, ki se je med predstavo oglašil: "Cerkev je že dosti". Oglejmo si ga nekoliko in oglejmo si ob tej priliki tudi druge take, ki tako mislijo kakor on, da spoznamo, da je rojak zapeljan na kriva pota od nesrečnih voditeljev.

Kako "moško" se je ta rojak odrezal in se "Junakom proslavil", ko je zamahnil s svojim jezikom po cerkvah, češ, če se drugi ne oglašajo, bom pa jaz. Da, da, to je komarja.

Ta junak in vsi drugi za njim, ki enako mislijo in pišejo po brezverskih časopisih in udarjajo proti veri, si naj zapomnijo: Res je, da z vašo umazano besedo in peresom udarite, a ta udarec zelo zadeva same in vaše najdražje.

darce je prav lahko smrtonosen, ki najhujše zadene vašo dobo mamico tam v domovini, v eni preprosti hiši. Njo zadene, ki vam je dala življenje, ki vas je odgojila z vso skrbjo in čuječnostjo zlatega materinega srca, ki je čuvala nad vami, da se do vas ne prikrade sovražnik, ki ne uniči samo vašega telesa, ampak tudi vašega duha in vero, iz katere zajemamo večno življenje.

Vso to materino žrtev, vse njeno tarnanje, prošnje, vzdihovanje si ti, rojak, sin dobre katoliške matere, kateri si dolžan, da ji izpolniš želje in poslušaj njene prošnje — zavrgel. Zavrgel, pohodil in pomandral si in s tem rekel svoji do smrti užaljeni materi: Ne! Nikdar nočem tega storiti.

Morda je mamica v domovini lačna in strda. — Toda, saj je tega že od mladih let vajena. To jo prav nič ne teži, saj ve, kako svet deli dobroteže vsa stoletja. Nobena lakota, nobeno stradanje ni tako hudo, in nobena reč jo tako boli, kakor kadar njeno ljubeče materino srce izve, da se je njen sin, njena hči, odtujil in izneveril cerkvi, v katero imata oče in mati na tem svetu še edino zaupanje in spoštovanje.

Coolidge je rekel: "Končna rešitev problema brezposelnosti je delo." To brezposelnosti je delo. V gosteh. — Koliko je ura, dragi prijatelj? Gost: Žal, ne morem vam povedati, moja ura stoji! Gostitelj: Saj se mi je zdelo!

Po svetu se govori, da rdečo jednoto stanejo razne tožbe že tisoče. Dr. Cernetov slučaj je stal organizacijo lepo odškodnino, tako se govori in pripoveduje. Ako je vse to res, potem ni čudno, če so stroški pri organizaciji tako veliki.

Ruth Hanna McCormick se je z 51 leti v drugo omožila. Sedaj bo imela uboga duša mir.

V Minnesoti so se razcepili demokratje v dve stranki, ena je za Roosevelta, druga za Smitha. Predigra za narodno demokrasko konvencijo...

Novi mandžurski cesar se imenuje Heng Pu Yi. On je vladar po "milkadovi" milosti in dobi vse potrebne ukaze iz Tokio. Med njim in Japonsko vlada tako razmerje kakor med Mussolinijem in laškim knežjem.

Ne vemo, kaj bi bolj občudovali, potrepljivost našega tajnika Stimsona, ki pošilja Japoncem protestno noto za noto, ali pa nesramnost Japoncev, ki pravijo, da za take note ni nikakega povoda.

Nemški socialisti so bili za Hindenburga, nemški fašisti pa za Hitlerja. Kdor bi bil kaj takega prerokoval pred leti, bi ga bili proglasili za norca.

V Sangaju so štiri Kitajce, katerim se je dokazalo ugrabljenje v namen izsiljevanja denarja, kratkoma ustrelili. Če pomislimo, kako se vleče Lindberghova afera, moramo priznati, da smo še tisočletja za Kitajci.

Coolidge je rekel: "Končna rešitev problema brezposelnosti je delo." To brezposelnosti je delo.

V gosteh. — Koliko je ura, dragi prijatelj? Gost: Žal, ne morem vam povedati, moja ura stoji! Gostitelj: Saj se mi je zdelo!

TARZANOV SIN

(3)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: EDGAR RICE BURROUGHS

Velika opica je prišla za rano starega Paula in ga pečala po psku naprej. Kmalu sta se prikazala mornarja iz grimovja in sta hitela proti Paulu z puško misleč, da rabi pomoči.

Le, ko sta prišla do mornarjev je gorila prijela vsakega izmed mornarjev za rame in ju dobro pogledala v obraz in v oči. Bilo je to znamenje, da je opica nekoga iskala.

Posebno zanimivo je še bilo to, da je gorila, ko se je vsedla kar sama prijela za veslo in začela prav dobro veslati, kakor bi bila na to že navejana.

Velika opica je spretno splezala po lestvi na ladjinih krov in tamkaj je kazala posebno radovednost. Staknila je vsak kot, kar je bilo vidno, da nekoga išče.

Advertisement for 'DENARNA NAKAZILA' (Money Order) with a table of rates and contact information for John Jerich.

PRAVNI NASVETI

"MORTGAGES"

Ko človek kupi nepremičnine, farmo ali hišo, je jako važno, da pozve vse podrobnosti glede obstoječih hipotek (mortgages). Marsikateri farmar je prišel ob vse, ker po nakupu ni mogel vzdostiti pogojem hipotek ali ni mogel obnoviti prvo, zlasti pa ne drugo hipoteko. Največ odpovedi hipotek in prodaj zemljišč pa je pripisati okolščini, ker kupec ni znal za jako neugodne pogoje obstoječih hipotek.

Vse hipoteke na farmah znašajo dandanes v Združenih Državah približno 8000 milijonov dolarjev. Iz tega ogromnega zneska je razvidno, kako važno vlogo ta vrsta posojil igra v kreditnem sistemu te dežele. Le malo ljudi je v stanu kupiti farme ali druga zemljišča proti gotovini. Navadno se plačuje četrtino do polovice v gotovini in za ostalo se daje "mortgage". V pravem zmislu "mortgage" je prenos lastnine kot jamstvo za plačilo dolga pod pogojem da, ako bo dolg pravilno plačan, ta prenos ne bo veljal. Ako dolžnik ne izpopolni pogojev hipoteke, imajo iste (takozvani mortgages) imajo pravico do odpovedi (foreclosure), kar pomenja, da sme zahtevati takojšnje plačilo vsega dolga. On sme vložiti na sodnijo prijavo odpovedi (bill for foreclosure) in sodnija mu more dovoliti prodajo lastnine na javni dražbi. Izkupilo dražbe se vporeba za plačilo hipoteke in drugih bremen na lastnino. Ako kaj preostane, se izroči lastniku.

"Mortgages" so potrebne, kajti omogočajo človeku, ki ni na razpolago vse kupnine, da si nabavi nepremičnine. V rokah nepremičninskih oderuhov (land sharks) pa postanejo dostikrat sredstvo za molzenje kupecev. Nepošteni prodajalci nepremičnin ne le prodajejo nepremičnine ob pretiranih cenah ali lažejo glede mogoče dobičkanosti farme, marveč zaračunajo pretirane stroške in pogoje za nabavo ali obnovitev hipoteke. Pri kupo-prodajnih pogodbah s tujerodci največ prevar se godi s tem, da se kupec ne pove resnica glede pogojev obstoječih hipotek. Ti pogoji utegnejo biti taki, da je ob samem nakupu izključeno, da jih kupec bo mogel izpolniti in da bo prav kmalu vse izgubil.

Prvi "mortgage"

Ko kupec prevzame prvo hipoteko, mora najprej ugotoviti, da bo v stanu izpolniti njene pogoje. Ako gre za vladno "mortgage" (vsled posojila danega od Federal Land Bank), pogoji so ugodni, kajti posojilo se odplačuje v obrokih skozi dolgo dobo, navadno od 20 do 33 let. To je najboljša vrsta farmske hipoteke in letni ali polletni obroki vključujejo obresti in amortizacijo, kar pomenja da se tudi glavnica počasi odplačuje in na koncu je izplačano vse.

Ako je mortgage v rokah privatne banke, je navadno plačljiva na zahtevo. V takih slučajih je najboljšje vprašati banko, da-li bo nadaljevala to hipoteko. Navadno bančne "mortgages" predstavljajo dobro investicijo in, dokler človek plačuje obresti pravočasno in drži farmo v dobrem stanju, ni strahu, da bo banka odpovedala hipoteko.

Dostikrat imejitelj hipoteke je privatna oseba, ki lahko jo odpove, kadarkoli hoče. Riskantno je prevzeti lastnino s tako hipoteko, razun ako si kupec pri skrbi pismeno zagotovilo, da se mortgage podaljša vsaj za tri leta in, če mogoče, za več.

Imamo tudi drugo vrsto hipotek, namreč ono, ki jo imajo stavbinske in posojilne zadruge (building and loan associations). Ta vrsta hipotek zahteva mesečno plačila in to ni v vsakem slučaju ugodno.

Drugi "mortgages"

Le malo posojilnih društev posojuje več kot 60 odstotkov vrednosti farme. Federal Land Bank daje največ 50 odstotkov cenilne vrednosti zemlje in dodatno 20 odsto cenine vrednosti stalnih posojil.

Kadar kupec nima zadosti denarja, da bi plačal v gotovini ostanek kupnine čez prvo hipoteko, mora dati drugi mortgage kot delno plačilo kupnine. Mnogo ljudi in organizacij se bavi s posojevanjem na druge "mortgages". Ker imejitelj druge hipoteke prihaja s svojimi pravicami za onim prve hipoteke in ker zato riskira več, so pogoji druge hipoteke navadno težji. Seveda visoke obresti se navadno ne zaračunajo direktno, ker zakoni v mnogih državah prepovedujejo oderuške obresti. Ali se zaračuna diskont, tako da lastnik dobi manj denarja kot se priznava dolžnim. Ali treba plačati "bonus" (nagrada za pridobitev ali obnovitev hipoteke), tako da resnično druga mortgage postane jako draga.

Seveda najboljše je sploh ne imeti druge mortgage. Kadar je potrebna, naj bodo plačila taka, da more človek odplačati skozi dolgo vrsto let in da prvo plačilo naj zapade še le drugo leto. Naj bo tudi izpogojeno, da ima lastnik pravico plačati tudi pred zapadlostjo, kajti potem lahko si kedaj spremeni prvo in drugo mortgage s posojilom iz federalne banke.

"Chattel Mortgage"

To je najmanj ugodna vrsta hipotek. Zahteva se dostikrat od preobdolenega farmarja kot dodatna garancija in z njo farmar jamči za plačilo z vsemi svojimi premičninami: s živino, orodjem, stroji itd. Farmer je omejen v prodajanju živine in drugih premičnin. Prodajati jih brez dovoljenja upnika je kriminalno.

F.L.I.S.

TO IN ONO

OBNOVITEV KATEDRALE SV. SOFIJE

Koran predpisuje versko strpnost, čeprav ima naša široka javnost pod vplivom krvavih srednjeveških spominov o tem še vedno drugače nazore. Zato nikoli niso razdrli turški osvobodilci svetišča podvrženih narodov, temveč jih kvečjemu spremenili v mošeje, kajti "Bog je eden, in ono, kar je posvečeno Bogu, ne sme služiti človeku". Toda muslimanska veroljupost prepoveduje slikati človeške obraze. Turki so navadno prebelili vse stenske slike in poskrili knjige s sv. podobami v kleti, kjer se nahajajo še sedaj. Marsikateri znanstveniki vsled tega mislijo, da se bodo sčasoma našli v starinskih mošejah pogrešani rokopisi z Aristofanovimi in Sofoklejevimi dramami ali celo Sapfinimi pesmimi. . .

Ista usoda je doletela tudi krasno stolnico sv. Zofije, ki jo je zgradil leta 537 Justinijan Veliki v Carigradu in s tem "zanesčil Salomona". Stavbenika Antenj Tralejski in Izidor Miletski sta okrasila cerkev s številnimi umetnostnimi zakladi iz starih poganskih svetišč in pred vsem s čudovito lepimi mozaiki. Iz pestrega stekla ali kamenčkov sestavljene slike so bile znane že poprej v Perziji, Egiptu, pri Grkih in Rimljanih, a šele bizantijska umetnost v VI. stoletju jih je izpopolnila do dovršenosti. Na zračem zlatem polju izvršeni mozaiki sv. Sofije so bili Carigradu v kras dolgo tisočletje, a leta 1453. so izginili pod turškim apnenim ometom. Do polovice minulega stoletja so vedeli o njih znanstveniki samo to, kar je stalo v rokopisih bi-

zantijskih zgodovinarjev Varuhi mošeje so proti napitni razdelili turistom polne pesti kamenčkov, ki so jih z nožev konico izbrskali iz zida. Šele 1847. leta je sklenil sultan Abdul Medžid prenoviti ogroženo poslopje svete Sofije in izročil delo beneškemu arhitektu Fosattiju. Italijan, ki je na novo podprl stebrovje, je izkoristil priliko in posnel nekaj mozaičnih slik preden so bile ponovno prebeljene. Ti posnetki so svetu prvič pokazali visoko vrednost skritih umetniških zakladov. A Fosati je moral hiteti in seveda ni imel časa, da bi pregledal vsa razsežna ploskev poslikanih sten. Zato pomeni popolna obnoveitev vseh mozaikov, ki jo je zdaj dovolila ankarska vlada, pravo mednarodno senzacijo. Prvič v zgodovini krščanske umetnosti bo strokovnjakom omogočeno zaželen pogled v dobo nekdanjega carigradskega razcveta. Obnoveitev bo izvršila skupina beneških slikarjev in arhitektov, ki se je izkazala pri sličnih delih v slavni stolnici sv. Marka. Dobila bo 1 in pol milijona dolarjev nagrade. Turška vlada pričakuje velik dotok evropskih in ameriških turistov ter se ne zmeni za proteste muslimanskih krogov, ki jim pomeni "Aja Sofija" (spaljeno grško Hagia Zofija) slejkoprej samo največjo carigradsko mošejo.

DRAKONSKE KAZNI V RUSIJI

V Moskvi je stalo 47 oseb pred sodiščem, ki jih je sodilo zaradi tega, ker so si na goljufiv način prisvojile zalog kruha. Deset obtožencev je bilo obsojenih na 10 let ječe vsaka, 30 na 6 let, 4 na 5 let; ostali so dobili manjše kazni. In to v Rusiji, kjer je kruha v izobilju!

KAJ JE V ČLOVESKEM TELESU

V človeškem telesu (v normalnem) je toliko masti, da bi iz nje lahko nakuhali 7 kosov mila, iz železa pa, ki ga ima telo v sebi, bi lahko napravili srednjeveški ključ. S sladkorjem bi si lahko osladili porcijo popoldanske kave. Če bi pa celo telo industrijsko izkoristili, bi dobili vrednost telesa, reči in piši: tri marke (okoli 1 dolar).

NAPRSTNIK

Po zelo razširjenem mnenju je naprstnik izumil amsterdamski zlatar Niklas van Benschooten l. 1684. Ta trditve je zmotna. Hrapave prstane z istimi vdolbinami, kakoršne imajo naprstniki za držanje šivanke, so poznali že v starem veku, prav tako kakor naprstnike raznih formatov iz zlata, bronu, slonove kosti in iz navadne kosti.

IZGREDI BREZPOSELNIH

Chicago, Ill. — Množica kakih 250 oseb, kateri se označujejo, kakor navadno v takih slučajih, za komuniste, je v petek nameravala navallati na dobrodelno postajo v Humboldt parku, a jih je na njih pohodu ustavila policija in se spopadla z njimi. Po ljutom pretepanju se je množica končno razpršila. V rokah policije je ostalo 18 izgrednikov, med njimi pet žensk. Dve osebi ste dobili nevarne rane.

— Kingston, N. Y. — Iz tukajšnje okrajne ječe so skušali pobegniti trije jetniki. Prezagali so omrežje in pobili do nezavesti ječarja. Pobeg pa so jim preprečile straže, ki so enega ubile, druga dva pa ujele

Hlavatyjeva Lekarna

1858 W. 22nd St., Chicago

Tel. Canal 0151-0164

SLOVENSKA LEKARNA

Izvršuje zdravila točno in zanesljivo po zdravniških predpisih. Prodaja vse druga zdravila in toalete.

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani.)

uprav čudežen način. — Nesrečen tak sin, taka hči, nesrečna taka mati, tak oče. Radi enega sina je vsa domača družina, da vsa vas v domovini razotarana, vse se hudeje nad takim sinom ali hčerjo in pomilujejo takega očeta, tako mater.

Večkrat smo že slišali, koliko tuge povzročajo svojem v domovini taki otroci. Starši kar slišati nočejo, da se je tu sin civilno poročil, da se je dal tam ta ali oni nekatoliško pokopati. To boli verne starše nad vse drugo gorje, to je nad vse bolečino, katero morajo v svoji starosti prenašati. Gorje, prizadeto staršem na ta način, kliče k Bogu za maščevanje, otroci pa pri tem zgubljajo blagoslov, ki bi ga tako nujno potrebovali, ki bi jim več koristil kot vsa druga bogastva, pa se tega ne zavedajo, ker so zapeljani od svojih lahkomišelnih tovarišev.

Poglejmo še, kako se nasede taki tovarišiji. — Mnogim je poznan izrek: "Povej mi, s kom obučuješ, in jaz ti povem, kakšen si." — Sin dobre katoliške hiše se je podal recimo v Ameriko, ali naj bo že kamorkoli v tujino, v drugo naselbino, ali v drugo državo. Kamor je prišel — na to se itak vedno gleda, — so ga sprejeli veselo. Če je bil fant ali hči veren, je vse ostalo pri starem, vsaj nekaj časa. Od začetka se mu je zdelo nekam neprijetno, ker se tam, kamor je prišel, ni govorilo nič o veri in cerkvi, še manj je bilo komu mar molitve. Casopis na mizi je bil protiverski. Tu pa tam ga je vzel v roke, čudil se je takemu pisanju in se ni s tem strinjal. Toda, to je trajalo le nekaj časa. Polagoma se je privajal in si mislil: kakor za druge, tako za mene. Kar piše časopis Prosveta, mora že biti res, drugače ne bi pisali; pa postanem napreden še jaz. Cerkev in vera sta nepotrebni, celo škodljivi. Denar prav lahko porabim za kaj drugega, še premalo ga bo. Čas gre naprej, rojak se je ves kar prilagodil vsemu. Rajski-tovariši in pa list Prosveta so že skrbeli, da ni imel prilike priti ne v društvo, ne med take ljudi, kjer se dostojno govori o veri, cerkvi, Bogu in molitvi. Tako je iz dobrega katoličana postal mrzel, ki mu ni več mar za vse to. Podal se je še dalje v taki tovarišiji in postal je nevaren drugim. Konečno je poskusil priti za pero in pokazati, da tudi on nekaj ve in zna — "Cerkva in kapelec in križev več ne potrebuje moč." — Tako je iz vernega kmečkenga sina, ki je bil veselje fare, upanje staršev in ponos domovini, postal neveden siromak, nasprotnik cerkve in nasprotnik vsega, kar je do-

SVARILO

Sheboygan, Wis.

Proti tistim, ki bodo še v bodoče širili o naši družini govorice, ki niso resnične, se bo postopalo sodnijskim potom. Sledi tukaj prepis uradnega spričevala, iz katerega se razvidi, da so vse tozadevne govorice brez podlage, in ki se glasi prestavljeno sledeče: "John Suscha, 1922 W. 11th St., ni nikdar prejel nikake pomoči iz tega urada. Take govorice so brez vsake podlage." Podpis: Wm. Papendieck, urad za oskrbo revežev mesta Sheboygan, in Esther M. Nichols, tajnik Dobrodeln. urada.

Družina John Suscha.

Jacob Gerend Furniture Co.

704-706 West 8th Street, Sheboygan, Wis.

Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.

Telefon: 377-J — 4080-W.

brega in sam več ne spozna kaj dela. Več kot on sam so pa krivi drugi. O teh bom pa izpregovoril nekaj več v podobnem članku prihodnjič.

A. Grdina.

HVALA IN PRIZNANJE TEM, KI SO SE TRUDILI

Canon City, Colo.

Ne morem si kaj, da bi vas ne prosil, g. urednik, da priobčite v Amer. Slovencu častitko, katero izrekam štirim vrtilim slovenskim naselbinam: Rock Springs, Wyo., Johnstown, Pa., La Salle, Ill. in Pueblo, Colo., in drugim naselbinam, ki so se tako častno pokazale v zadnji kampanji za list Amer. Slovenec. Čudno res, kje so ostale naselbine, ki jih je v Ameriki vendar še na stotine, pa ni bilo glasov od njih. — Ravno tako se zdi, da so napravile kakor napravi jazbec na svečnico, ki se skrivi je globlje v luknjo, če vidi svojo senco. Tako je menda bilo v marsikaterim agitatorjem, ko je zapazil svojo senco in videl se cel mesec kampañje pred seboj, da se je pokril z odejo čez glavo in dremljal naprej. No ja, pa so tudi slabi časi krivi. Čast tem, ki so se trudili. Anton Dremel.

RAZNO IZ KANSASA

Carona, Kans.

Nič kaj se nimam pohvaliti, kakor se tudi marsikje nimajo, posebno ne s sedanjo prosperiteto, kakor vidim iz dopisov v Amer. Slovencu, je povsod enako. Nezaželjena depresija je zmešala celi svet in kdor ima kak dolarček prihranjen, so precej tega pozapri po bankah in če poleg tega še dela ni, pa res ni nikjer več kaj v roke vzeti. — Zimo smo imeli do zadnjega časa prav prijazno. Dne 6. marca je pa neadoma potegnila strašna snežena burja, ki prav gotovo ne bo prinesla posebnih dobrot, ker smo imeli bolj rane posevke že v zemlji in celo krompir.

Naznanim tudi žalostno vest, da je v Superior, Colo., umrla Mary Plantar (Ban), ki je več let živela v West Mineral, Kans., in je bila tudi zastopnica Amer. Slovenca in tudi jaz sem takrat naročila ta list. Bila je vdova in se je preselila v Colorado in se tam zopet omožila in se je potem po drugem možu pisala Ban. Umrila je dne 11. febr. ob 3:30 zjutraj. Stara je bila 56 let in

PRODA SE HIŠA ZA MORTGAGE

En blok in pol od slovenske cerkve. Dva nadstropja in klet. Zidana, po 6 in 6 sob. Pojasnila dobiti pri J. Zapaneich & L. Jurjovec, 1824 W. 22nd Place, Chicago. — Tel. Canal 7130.

ZA PRAZNIKE

Velika noč se bliža. Gotovo se bode te tudi letos spomnil svojcev s primernim denarnim darom. Naša trdka, ki že nad 12 let pošilja denar v stari kraj točno in zanesljivo, Vam nudi sledeče cene:

500 Din	.....\$ 9.60
1,000 "	.....18.70
2,000 "	.....37.30
3,000 "	.....55.75
5,000 "	.....92.80
100 Lir	.....\$ 5.90
200 "	.....11.50
300 "	.....16.90
500 "	.....27.10
1,000 "	.....53.20

Pri večjih cenah sorazmeren popust. — V navedenih cenah so vsteti vsi stroški in prejemnik prejme denar na svoji pošti brez vsakega odbitka. Pisma, Money Order itd. naslovite na:

LEO ZAKRAJŠEK

(GENERAL TRAVEL SERVICE)

1359 Second Ave., New York, N. Y.

je bila doma iz Zagorja v Sloveniji. Zapustila je posinoveljca, katerega je vzela za svojega, ko je še njegova mati živela in izredila. Kakor mi piše njena sosedka, je bila jako prijazna ženska, katero so vse sosedo rade imele. Kako je bila pri vseh priljubljena, je pač najbolj pokazal njen pogreb, katerega se je udeležilo veliko sosedov in prijateljev. — Pokojna je bila tudi vneta za Amer. Slovence, kateremu je pridobila več naročnikov. — Pobila se je pri neki avtomobilski nesreči in je bolehalo že delj časa. Pokojna zapuščala veliko prijateljev. Naj ji sveti večna luč in naj ji bo lahka ameriška zemlja. Zaljubljenim izrekam globoko sožalje.

Helena Planko.

LISTNICA UREDNIŠTVA

P. O., Ely, Minn. — Prejeli smo vaše poročilo, ki pa ni podpisano s polnim imenom, niti niste navedli svojega naslova. Dopisi brez polnega podpisa in naslova dopisnika ali poročevalca romajo pri nas v koš. Dopisi morajo biti podpisani s polnim imenom dopisnika in njegovim naslovom, drugače se dopisov ne upošteva. To velja za vse enako. V slučajih pa, kadar dopisnik želi, da se pod dopis podpisuje kot: poročevalec, dopisnik ali naročnik ali drugače, uredništvo vsakemu takemu rade volje ugoditi. Toda uredništvo mora vedeti za pravo ime dopisnika in njegov naslov. Prosimo, da dopisniki za naprej to upoštevajo, če hočejo, da bo uredništvo upoštevalo njihove dopise in poročila.

BOGATA SAMOTARKA BOLNA

New York, N. Y. — Nevarno je zbolela Mrs. A. E. Wood, ki je bila v starih časih, za dšbe civilne vojne, znana krasotica. Pozneje pa se je popolnopol-

ma odtegnila svetu, najela v nekem hotelu stanovanje, v katerega je znosila ves svoj denar in dragulje, in vrednosti milijona dolarjev, in tamkaj živela brez vsakih stikov s svetom.

Obnovite svojo naročnino za list pravočasno!

DAVKOPLAČEVALCI, POZOR!

Imam priliko, da lahko dam slovenskim lastnikom zemljišče nasvete, kako dobiti svoje prave davke na svoja zemljišča in hiše. Vsi vemo, da nas je večina plačala vsled napačnega taksiranja veliko več, kakor je bil naš delež. Ta moj nasvet je brezplačen za vsakogar; niti enega centa vam ne bo treba plačati.

Nisem nikak politikar ali posredovalec za davke. Te informacije vam bom dal iz svoje lastne izkušnje in lahko vas prepričam, ako želite priti na moj dom. — Victor Šimunič, 1407 No. Hoyne Ave., Chicago. Ali pa telefonirajte Humboldt 1818.

DR. ALLAN J. HRUBY

Specialist za pljučne in srčne bolezni

Tel. Rockwell 3364
Stanovanje: 1130 No. Lorcl Ave.
Tel. Austin 2376, Chicago
Urad: 3335 West 26th Street
Uradne ure: 5 do 9 zveč, razen sred ob sredah 9 do 11 dop.; ob sobotah 1 do 4 pop.

NOTARSKA DELA

kot kupne pogodbe za tu in stari kraj, dolžna pisma, affidaviti, oproke, posredovanje za dobavo potnih listov in druga notarska dela izdeluje točno in zanesljivo

John Jerich

SLOVENSKI NOTAR

1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

VS AKDO

SE LAHKO OBRNE VSAK ČAS NA NAS V SLEDEČIH ZADEVAH:

1. Ako rabite kakoršnihkoli tiskovin.
2. Kadar si želite nabaviti kako slovensko knjigo.
3. Kadar rabite kake notarske ali druge legalne listine.
4. Ako rabite pomoči pri nabavi potnega lista za v stari kraj.
5. Potom nas si lahko preskrbite vozni listek (šifkarto) za katerokoli linijo za v stari kraj
6. V našem uradu lahko vsak čas plačate račune za plin, elektriko in vodo.
7. Imamo zastopstvo od American Express Co. in izdajamo njene Money ordre in čeke.

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 W. 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Druga knjiga Tarzanove povesti

"Tarzanov povratek"

je ravnokar izšla.

Tiskali jo nismo nič več, kakor prve knjige, zato vsi tisti, ki ste kupili prvo knjigo, takoj se požurite in pišite po to drugo knjigo, ker drugače jo ne bote dobili.

KNJIGA STANE 45 CENTOV S POŠTNINO.

Naroča se od

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

OPOMBA: Nekateri imajo navado, da naročajo taka mala naročila po C.O.D. Vsem bodi povedano, da tako mala naročila po C.O.D. ne pošiljamo. Naročilom priložite za zgorajšna svoto poštne znamke, ali pa poštni Money Order.

WALTER SCOTT
IVANHOE
— ZGODOVINSKI ROMAN —
Prevedel Vladimir Levstik

"Takšen je moj poročnik," je rekel Robin, "mali John, ki je zdaj na pohodu ob škotski meji; in priznati moram vašemu veličanstvu, da me odkritost njegovih nasvetov časih kar jezi; ko pa bolj premislim, ne morem dolgo zamisliti človeku, ki je ves vzrok njegove skrbi v vnehi, s katero služi svojemu gospodarju."

"Prav imaš, dobri svobodnjak," je odvrnil Rikard, "in če bi imel z ene strani Ivanhoeja, da bi mi dajal modre svete in jih poudarjal z obožljivo resnostjo svojega obraza, z druge pa tebe, da bi me z zvijačo zvaljal v to, kar misliš, da je zame dobro, bi mi ostalo tako malo svobode, kakor le kje kakemu kralju v vsem krščanstvu ali poganstvu. A dajmo, gospoda, podvizajmo se proti Coningsburghu in ne mislimo več na to."

Modra in pazljiva skrb, ki so jo vsi posvečali njegovi varnosti, je šla Rikardu do živga in pregnala vsako senčico nejevolje, ki je bila morda še ostala v njem zaradi ukane hajduškega glavarja. Še enkrat je pomolil Robinu Hoodu roko ter mu zatrdil svoje popolno odpuščanje, svojo naklonjenost za bodoče dni in svoj trdni namen, da omeji trinoško izvrševanje gozdnih pravic in drugih moreh zakonov, ki so poglajali toliko angleških svobodnjakov v upor. A Rikardove dobre namene nasproti drznemu hajduku je izpodnesla kraljeva prezdognja smrt in "šumsko karto" so izvili šele neradovoljnimi rokami kralja Johna, ko je zasedel prestol za svojim junaškim bratom. Kar se pa tiče nadaljnega življenja Robina Hooda in zgodbe o njegovih zavratni smrti, je to dvoje opisano v eni tistih knjizic, ki so jih časih prodajali po pol penija.

Izkazalo se je, da je bilo hajdukovno mnenje pravo; spremljan po Ivanhoeju, Gurthu in Wambi je kralj brez motnje dospel v okolico coningsburškega gradu, ko je bilo solnce še nad obzorjem.

Malo angleških pokrajin je lepših in dojemljivejših od tiste, ki jo predstavlja sosedščina te starodavne saške trdnjave. Mila in krotka reka Don teče po kotlini, ki razveseli oko z mnogoterno menjavo gozda in obdelanega sveta, in na hribu, ki se vzdiguje ob reki, štrli, dobro zavarovana z obzidji in nasipi, ta stara zgradba, ki je bila, kakor pričča njeno saško ime, pred osvojitvijo po Normanom vladarsko bivališče angleških kraljev. Vnanje obzidje so najbrže dodali Normani, a glavni, notranji grad je ohranil znake pravadne starine. Zgrajen je na griču v kotu kakih pet in dvajset čevljev premera. Zid je neznansko debel ter obdan in zavarovan s šestorico vnanjih, širokih stebrov, ki štrlijo iz kolobarja in se dvigajo ob straneh glavnega stolpa, kakor bi ga hoteli podpreti in okrepiti. Ti stebri so zgoraj votli in prehajajo v stolpiče, ki so spojeni z notranjostjo glavnega stolpa. Pogled na ogromno zgradbo s temi nenavadnimi prizidki je od daleč prav tako zanimiv za ljubitelje slikovitosti, kakor notranjost gradu za vnetega starišlovca, čigar domišljivo vodi nazaj tja v čase sedmerovladja. Gomilo v sosedščini gradu označujejo kot grob znamenitega Hengista in tudi na sosednjem pokopališču kažejo mnogo starodavnih in zanimivih spomenikov.

Ko se je Rikard Levjersčni s svojim spremstvom približal tej surovi, a ponosni stavbi, še ni bila obdana z vnanjimi utrdami kakor danes ta dan. Saški graditelj je bil uporabil vs

svojo umetnost v to, da je napravil glavni stolp dobro branljiv, ograde pa ni bilo nikake razen surovo stesanih palisad.

Velikansko črno bandero, ki je vihralo z vrha stolpa, je naznanjalo, da žalne slavnosti za pokojnim lastnikom še trajajo. Na banderu ni bilo nikakega znaka pokojnikovega rodu ali stanu, zakaj grbi so bili takrat še za normansko viteštvo nekaj novega, Sasom pa popolnoma neznan. Samo nad vrati je vihral drugi prapor, na katerem je surovo naslikana podoba belega konja pričala o rajnikovi narodnosti in njegovem stanu kot obče znano znamenje Hengista in njegovih saških vojniki.

Okoli in okoli gradu je bilo živahno vrvenje; take mrtvaške pojedine so bile prireditve občega, neomejenega gostoljubja, na katere niso bili povabljeni samo tisti, ki so se mogli le količkaj sklicevati na kako sorodstvo s pokojnikom, ampak vsak, kdorkoli je prišel mimo. Zaradi bogastva in imenitnosti pokojnega Athelstana so se tudi v tem primeru zvesto držali stare navade.

Zato si videl trum brez števila, kako so stopale po grajskem hribu navkreber in nizdol; in ko so kralj in njegovi spremljevalci prihajali skozi odprta in nezastražena vrata v vnanji ogradi, jim je notranjost pokazala sliko, ki jo je bilo težko spraviti v zvezo s povodom tega zbiranja ljudi. Tu so se potili kuharji ter pekli ogromne vole in debele ovce, tam so bili nastavljeni sodi piva, ki so ga drage volje natakali vsakomur, kdor je prišel. Videl si gruče ljudi vsake vrste, kako so goitali jedi in se zalivali s pijačo, ki jim je bila dana na milo voljo. Polnagi saški rob je tako v enem samem dnevu požrešnosti in pijanstva utapljaj spomin na pol leta gladi in žeje, med tem ko je bolj razvajen mešan in cehar z okusom jedel svoj kos ter natanko presojal in kritikal, koliko slada je v pivu in kako spreten je bil pivovar. Opažal si tudi posameznike iz siromašnejšega normanskega plemstva, ki so se razlikovali od domačinov po svojih obratih podbradkih in kratkih plaščih, prav tako pa tudi po tem, da so se držali drug drugega in z velikim zanimanjem gledali na vsjo slovesnost, akoravno jim ni bilo za malo, da so si stregli z dobro jedjo, ki je bila tako dorežljivo na razpolago.

Seveda je bilo zbranih beračev nič koliko, obenem s skitajočimi se vojniki, ki so se vračali iz Palestine (tako so vsaj sami trdili); krošnjariji so razkazovali svoje blago, potujoči rokodełci so povpraševali po delu in popotni romarji, menihi-berači, saški ministrelji in waleški bardji so žebrali molitve ter izvaljali svojim harpam, goslim, teorbam zloglasne glasove. Eden je v turobnem slavospevu prepeval Athelstanovo hvalo; drugi je v saški rodoslovni pesmi našteval raskava in čudna imena njegovih prednikov. Burkačev in glumačev se ni manjkalo, in nihče ni smatral, da bi bilo izvrševanje njihovega poklica pri taki priliki nesposobno ali neprimerno.

Nazori Sasov o teh stvarih so bili pač zelo naravni in surovi. Če je bila žalost žejna, je bilo poskrbljeno za pijačo, če je zbužala glad, je bilo jesti v obilju, če je tlačila duha in tesnila srce, si se imel s čim razveseliti ali vsaj zabavati.

(Dalje prih.)

ŠIRITE 'AMER. SLOVENCA'!

"Gorenjska"

To je knjiga, ki jo bo z velikim užitekno bral v ak Slovenec, kaj šele sinovi in hčere prekrasne romantične Gorenjske, ki tvori najlepši del slovenske, kakor tudi jugoslovanske zemlje.

Sinovi in hčere prelepe romantične Gorenjske, bodo v tej knjigi našli v besedi in sliki svoje mile rodne vasice, trga in mesta, svoja pestra gorenjska polja in livade in svoje divne lepe gorenjske gore in planine.

V knjigi je opisana zgodovina in sedanost skoro vseh gorenjskih mest, trgov in vasi.

KNJIGA "GORENJSKA"

ima nad 250 pokrajinskih slik, ki predstavljajo gorenjska mesta, trge in vasi, pestra polja in livade in divne gorenjske gore in planine.

AKO SO BILI GORENJCJI PONOSNI

na svojo lepo Gorenjsko dosejati, bodo odsejati je bolj, ko jim bo ta lepa knjiga oživila sladke spomine na svoje prelepe domovinske kraje.

Knjiga je krasno delo in vsebuje skupno nad 350 strani, krasno ilustrirana s pokrajinskimi slikami prelepe Gorenjske. — **Stane \$2.00**

NAROČA SE OD:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Naročite jo, dokler je v zalogi!

RAZPRODAJA VIKTOR PLOŠČ

bo kmalu zaključena, ker zaloga pohaja.

POSLUŽITE SE PRILIKE

dokler je vam na razpolago in nabavite si po izredno nizki ceni slovenske Viktor plošče, dokler razprodaja ni preklicana.

TA RAZPRODAJA

velja samo za Viktor plošče in za samo v tem oglasu navedene in označene plošče. Za plošče, ki niso navedene v tem oglasu, ta razprodajna cena ne velja. Razprodaja je v veljavi samo do preklica.

SEZNAM PLOŠČ, KI SO NA RAZPRODAJI:

- V-23000—"Hruškovo drevo", štajeriš.
- "Stari pečar", valček, igra na harmoniko Ahačić
- V-23005—"Na velikonočno nedeljo", prvi in drugi del, pevec "Adrij", z orkestrom.
- V-23007—"Empajris", "Samo da bo likof", Hojer Trijo in Adrija.
- V-23008—"Pod dvojnimi orlom", krasni marš; "Dunaj ostane Dunaj", citre in Trio.
- V-23010—"Dva Gorenjska slavčka" "Spomin na Bled", ženski duet, spremljevanje klavirja
- V-23011—"Pozdrav od doma" "Zbirka valčkov", krasna komada igrana od slovenskega orkestra.
- V-23012—"To je nemogoče", dvokoračen ples "Tajna ljubezen", lep valček, oba komada igrana po orkestru
- V-23014—"Po gorah je ivje" "Megla v jezeru", poje moški kvartet Jadran
- V-23015—"Flahauer štajeriš" "Prav vesela polja", igra Hbrigrav trio na citre
- V-23018—"Krasna Marička", sotiš "V divni dolini", igra znamenit Landler Orkester
- V-23020—"Ples v skednju", prvi in drugi del. Pri obeh komadih sodelujeta pevec Adrije in Hoyer Trio
- V-23028—"Po jezeru — bliz Triglav", narodna pesem "Oh, oh ura že bije...", narodna pesem, poje Mirko Jelačin
- V-23026—"Jurij Benko vzemi Lenko", lepa pesem, "Pobič sem star še le 18 let", pesem, poje Mirko Jelačin
- V-23027—"Pa kaj to more biti...", narodna pesem, "Mene pa glavca boli...", pesem, poje Mirko Jelačin.
- V-23028—"Mlinar", narodna pesem, "Vsi so prihajali", pesem, poje Mirko Jelačin.
- V-80331—"Zgubljena pesem", krasna polka, "Jolietška slovenska polka", igra Dajčmanov orkester.

NAROČEVALCI PLOŠČ POZOR! Ker bodo nekatere plošče, ki so navedene v seznamu prej ali slej pošle, zato je dobro, da bi naročevalci plošče, navedli kako drugo številko plošče pri naročilu, za slučaj, da bi nam katera izmed onih, ki jih naroča med tem pošla. S tem nam naročevalci prihranijo čas in pisanje, ker drugače jih moramo obveščati nazaj. Seveda na razpolago pa so samo plošče navedene v tem seznamu.

Pokažite ta oglas tudi Vašim prijateljem in soesdom, da si še oni naroče plošče, za to nizko ceno v tej razprodaji.

KATERAKOLI

v tem oglasu navedena Viktor plošča stane tekem te razprodaje samo

49 centov

Pri naročilu samo eno ali dveh plošč, priložite za vsako ploščo 5 centov za poštnino.

Kdor pa naroči

tekem te razprodaje katerokoli navedene tri plošče iz navedenega seznama v tem oglasu dobi

3 PLOŠČE ZA 99c

Pri naročilu teh plošč skupaj plačamo poštnino mi.

KER

tako radikalnega znižanja cen slovenskim ploščam še nikdar ni bilo, je v vašem interesu, da vaše naročilo takoj pošljete, dokler so plošče na roki in dokler ni razprodaja preklicana. Stranke naj naročilom priložijo potreben znesek. Po C. O. D. naročil v tej razprodaji ne bomo pošiljali, ker pri pošiljanju po C. O. D. so preveliki stroški.

Pomnite, da ta razprodaja je v veljavi samo do preklica in za samo v tem oglasu navedene plošče in nobene druge.

POŽURITE SE IN OKORISTITE SE S TO RAZPRODAJO.

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West 22nd Street, Chicago, Illinois.

KADAR POTREBUJETE BANČNO POSTREŽBO,

Vam je naša na razpolago. Kadar želite vložiti denar, kupiti denarno nakaznico, preskrbeti si Travelers' check, najeti varnostno shrambo, ali potrebujete nasvetov v finančnih zadevah, Vam bodo naši uradniki in uslužbenci nudili vpludno postrežbo.

Merchants & Miners Bank

Calumet, Michigan

DVE PRIROČNI PODRUŽNICI

Hecla Street, Laurium Sixth Street, Calumet

Iz mojega potovanja po Jugoslaviji

A. Grdina in dr. Fr. Trdan

"Kje drugje kot v mestnem arhivu? Take važne dokumente, pisane na pergament, spravljajo kulturni ljudje v ognja varne prostore. In Višenjci so kulturni!"

"O tem ne dvomim, vem pa, da zob časa tudi pergamentu ne prizanaša. Tega so se zavedali tudi Višenjci, zato so ukrenili drugače: razsodbo so uklesali v živo skalo na Peščeniku."

"Pa zakaj ravno na Peščeniku?"

"Ker je obsojeni kozel tam prejel odmerjeno mu kazen."

"Ali ti je morda znan ta znameniti napis?"

"Drugače bi pa ne govoril o njem. Poslušaj! Glasi se: 'Ker se kozel z zelenjem ni gostil, ker je čez plot gledal, pa ni mogel čez plot, zato bo di v svoji sencu tepen z devetimi udarci. Gospodar njegov Drenulja pa ta tepež gledaj z zavezanimi očmi, ker je kozla slabo privezal. In zato, ker mu je ušel, zato bomo pol ure s palico zamahovali nanj.'"

"To je torej rozsodba. A njena izvršitev?"

"Je bila pa taka-le:

Ko je solnce v četrtil prišlo nad Višnjo goro, so gnali kozla Lisca in Lukeža Drenuljo iz mesta venkaj na hrib Peščenik in tam, kjer so njegovj stala slavna višenjska vešala, tam je bil kozel Lisec vpričo višenjske množice po svoji sencu tepen in Drenulja je to tepenje gledal z zavezanimi očmi in pol ure so s palicami zamahovali nanj."

Ima pa Višnja gora tudi preteklost, na katero se lahko s ponosom ozira. Kakor otočič sredi ljubkega jezera se dviga zanimivo pozidan kup hiš v tesnem okvirju srednjeveškega obzidja vrh okrogle gorice. Prvotna naselbina je bila spodaj v dolini, kjer leži sedaj Stari trg s cerkvijo Pri fari; ker pa tu vsled neprestanih turških napadov ni bilo varno bivati, so se preselili na hrib pod okrilje Gradu in ga primerno utrdili. Cesar Friderik III, jim je l. 1478 podelil mestne pravice, ki jih še danes uživajo.

Zaveden višenjski mešan je tudi naš stari znanec in prijatelj Mr. Matej Holmar. Sredi mesta, kjer se razprostira prostoren trg z lično cerkvico, ima čedno, dvonadstropno hišo, za mestom pa umno urejen vrt z dobro opremljenim njen vrt z moderno opremljenim čebelnjakom. Nekoč je on nam godel in pel, zdaj pa njemu godejo čebele, ko rojijo in donšajo sladki med.

"Moje največje veselje je v sencu pred ulnjakom," tako nam je zatrjeval, ko nam je naročal pozdrave za svoje nepozabne ameriške rojake.

Ura je kazala devet, ko smo v Stični zapustili vlak in prestopili v žužemberški avtobus, ki oskrbuje hkrati tudi pošto. Podoželski šoferji so navadno podobni starim voznikom, ki so radi postali in se nekoliko pogovorili. V pohvalo našemu pa moram povedati, da je mož reda in točnosti. Kakor hitro je uredil pošto in nam izročil vozne listike, je že prijel za volan in zdrčali smo po cesti skoro naravnost ob Višenjskem potoku čez Mokro polje in odtod po klancu na Muljavo.

"Tam-le na desni nad klanecem na štev. 19 je bil Jurčić rojen," šepne polglasno rdečelica črnolaska svojji tovarišici, kakor je bilo videti sošolki, ki sta se peljali na Krko na počitnice. "Popoldne obiščevo Muljavo in si ogledave rojstno hišo našega znamenitega romanopisca in pesnika Josipa

Jurčića 1844-1881, ki je tako imenitno ovekovečil slovenske kmete, slovenske berače in vse kmetske originale. S Krke imave sicer debelo uro, pa kaj zato? Jurčić je že kot sedemleten deček vsak dan dvakrat napravil to pot, ko je hodil na Krko v ljudsko šola."

"Pa na Muljavsko cerkvico sv. Miklavža tudi ne smete pozabiti," poseže vmes prijazen in že bolj priletlen gospod z zlatimi naočniki kakor smo kmalu nato izvedeli, je bil to naš priznani solnik g. nadzornik Škulj," to je zelo značilna stavba iz 15. stoletja. Vaju, ki ste gotovo brale Jurčićev roman "Jurij Kozjak," bo pa še bolj zanimalo dejstvo, da je bila ta častiljiva starina l. 1475 priča grozovitega klanja. Tedaj je namreč prihrumel v Slovenijo turški paša Ahmed. Ko je izvedel, da se vsako leto ob Miklavževem sejmu zbere narod z vse Dolenske na Muljavi, je nenadoma pridivjal z močno četo in vse sejmarije obkolil: deloma jih je posekal, deloma polovil, okoli 4200 pa odpeljal v suženstvo. Spomin na to turško grozodejstvo se je med narodom še do danes ohranil."

Vsi smo z zanimanjem poslušali prijaznega gospoda nadzornika, ki je Jurčića in Levstika in vse njune sodobni-ke osebno poznal. G. nadzornik je bil tisti dan na študijskem potovanju. Proučeval je umetniške slove in še ohranjene freske najstarejših slovenskih cerkev. Zato nam je bila njegova družba še bolj draga. Z Muljave se prevale cesta nazvdol skozi teman gozd, ki ga imajo v čišlih tudi lovec radi obile divjačine, posebno zajcev in srn. Za hip nas objame prijeten duh, podoben smrekovemu ozonu, s katerim prekvajajo v mestih v vročih poletnih dneh soparne sobe. Le škoda, da avto tako brzi. Prehitro smo iz gozda!

Po osmih minutah se nam odpre široka in skrbno obdelana dolina Krke, ki nas tja do Žužemberka zvesto spremlja. Skoro po bliskovito drvimu skozj vasi Gabrovšica, Lese in Fužine ob Krki, šele v Zagradcu se za hip oddahnemo in motrimo modrozeleno Krko.

Čudna in ena najbelj potuhnjeh slovenskih rek je ta Krka! Kolikim je že predčasno prestigla nit življenja! Barve je ponekod naravnost smaragdno bleščeče, teče pa tako leno, da skoro ne opaziš, da se pregiblje. Pretaka se čez mroze naravne jezove z ene vodne police na drugo. Po vsakem jezu malo postoji, da se umiri, nato pa spet zašumi in zbrzi dalje. Do 50 m globoko zarezana struga se polagoma znižuje, raznolike čeri, kleči in navpične stene jo delajo naravnost romantično. Za fotografa in slikarja izredno mi-kaven motiv se nam prikaže zlasti pd vasjo Reberce, kjer prehaja Šmihelska cesta v več serpentinah čez most preko Krke mimo mlina v vas Šmihel, nekako v sredi med Zagradcem in Žužemberkom.

"Ozrite se tudi nekoliko na levo!" nas opozori g. nadzornik, ko smo vasio Poljane že imeli za hrbotom. "Tam-le gori na bregu vidite prve vinograde in zidanice."

"Toda kakovost pridelka, g. nadzornik? Bojim se, da bi ne bil 'poljančan' tak, kakor je sloviti 'lisec' nad Dobrničem, o katerem pripovedujejo, da ga goje zaradi nege treznosti."

"Ko pridemo v Žužemberk, boste lahko oba primerjali."

(Dalje prih.)